

Učitel matematiky

Josef Kubát

Z činnosti předmětové komise matematiky pro gymnázia

Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 1, 16–18

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152045>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

2. činnosti předmětové komise matematiky pro gymnázia

Na základě jednání MŠMT ČR se zástupci krajských OF byla ustanovena koncem 2. pololetí školního roku 1989/90 předmětová komise matematiky pro gymnázia, jejímž úkolem bylo vypracovat návrh učebních osnov matematiky pro nový učební plán gymnázia s platností od 1.9.1990. V komisi jsou zastoupeni hlavně učitelé gymnázií - zástupci jednotlivých krajů, 4 učitelé vysokých škol, zástupce MÚ ČSAV a zástupce JČMF. Na prvním setkání 17.5. 1990 byl předsedou komise zvolen RNDr. Josef Kubát, tajemnicí komise je pracovnice VÚP v Praze RNDr. Jana Müllerová, CSc. Na druhém pracovním setkání 5.6. 1991 byl dokončen návrh osnov 1. ročníku gymnázia.

Velmi si cením zodpovědného přístupu všech členů komise, kteří na jednání přicházeli s koncepčními připomínkami svými, ale též s připomínkami předmětových komisí matematiky gymnázií jejich okolí. Na třídenním zasedání komise 10. - 12.9.1990 ve Štíříně byla dokončena první pracovní verze návrhu učebních osnov čtyřletého gymnázia pro větev přírodovědnou, všeobecnou, humanitní i pro speciální třídy se zaměřením na matematiku a fyziku /02/ a se zaměřením na programování /38/. Tento návrh byl VÚP v Praze a prostřednictvím členů komise rozeslán na některé vysoké školy a hlavně na gymnázia. Celkem přišlo 37 písemných připomínek, která byly projednány na zasedání komise 10. ledna 1991. Byl vypracován konečný návrh pro všechny ročníky a typy tříd čtyřletého gymnázia, který předkládáme MŠMT ČR. Podle dohody MŠMT ČR zajistí 5 recenzí, jedním recenzentem bude JČMF.

V minulém školním roce 1989/90 se též sešla odborná skupina didaktiků matematiky pro gymnázia, která je součástí MPS JČMF. Někteří členové jsou zároveň členy výše uvedené předmětové komise matematiky pro gymnázia.

Stanoviska a připomínky k učebnímu plánu čtyřletého gymnázia zaslal předseda komise RNDr. V. Vránovi, CSc. - bývalému náměstkovi MŠMT ČR, prof. MUDr. M. Adamovi, Dr.Cs. - bývalému ministrovi MŠMT ČR a současnému ministrovi MŠMT ČR prof. P. Vopěnkovi, Dr.Sc. Písemná, podle názorů členů komise však nevyhovující, odpověď přišla od ministra Adama.

Několik údajů z vypracovaného návrhu:

/1/ Určený počet vyučovacích hodin na jednotlivé tematické celky není závazný, ale určuje jen přibližnou časovou dotaci. V každém ročníku je vymezena časová rezerva asi 20 hodin na řešení souhrnných cvičení a vypracování kontrolních písemných prací.

- ~~/2/ Závazná není ani posloupnost hesel v jednotlivých tematických celcích.~~
- /3/ Protože s největší pravděpodobností nelze předpokládat vydání nových učebnic v nejbližší době, zařadili jsme k jednotlivým tematickým celkům "metodická doporučení".
- /4/ Pro třídu se zaměřením na matematiku a fyziku /02/ jsou u jednotlivých tematických celků uvedena doporučená hesla, ze kterých si vyučující může některá vybrat.

Hlavní připomínky předmětové komise ke koncepci gymnaziální matematiky:

- /1/ Dotaci hodin 3 + 4 + 4 + 4 v přírodovědné větvi považujeme za nevyhovující. Vzhledem k vnitřní diferenciaci ve 3. a 4. ročníku pomocí volitelných předmětů je třeba v 1. a 2. ročníku gymnázia větve přírodovědné /v podstatě ve všech větvích/ probrat základní kurs středoškolské matematiky /úpravy, mocniny a odmocniny, všechny druhy funkcí, rovnic a nerovnic, základy planimetrie a stereometrie/. K tomu je nutné posílit matematiku v 1. roč. na 4 hodiny týdně.
- /2/ Stejně tak považujeme dotaci 3 + 3 + 2 + 2 ve větvi humanitní za celkově nevyhovující. /Upozorňujeme na základní dotaci 4 + 4 + 3 + 3 na gymnáziích ve SR./
- /3/ Pro přechodné období doporučujeme vydat "Metodickou příručku" gymnaziální matematiky.
- /4/ Doporučujeme povinnou ústní maturitní zkoušku z matematiky ve větvi přírodovědné a ve větvi všeobecné; výjimku může povolit v odůvodněných případech ředitel školy. Ve třídách se zaměřením na M a F doporučujeme též písemnou maturitní zkoušku z matematiky.
- /5/ Doporučujeme, aby nové učebnice byly psány pro jednotlivé tematické celky, nikoliv pro jednotlivé ročníky. Stanovit /vyhledat/ hlavního autora, který by zajistil autorský kolektiv pro jednotlivé tematické celky. Učebnici pro tematický celek napsat "maximalisticky", asi na úrovni třídy se zaměřením na matematiku a fyziku; potom se stanoví podle učebního plánu, jaká část celkového obsahu bude odpovídat větvi přírodovědné, všeobecné či humanitní. Výhodou bude, že i při eventuálním přerazení tematického celku do jiného ročníku apod. se učebnice měnit nebude. V učebnicích stanovit základní učivo pro jednotlivé větve. Garantem vypracování nových tematických učebnic by měla být JČMF.
- /6/ Návazně na nové učebnice je třeba připravit novou sbírku úloh pro gymnázia.

- /7/ Koncepti víceletých gymnázií předem nelze odsuzovat, je však nutné tuto koncepci komplexně připravit; otevření 1. roč. osmiletých gymnázií od 1.9. 1991 bylo nepřipravené a tedy předčasné.
- /8/ V budoucí koncepci gymnázia stanovit rozdílný profil absolventa větve přírodovědné a větve humanitní, čemuž by mělo odpovídat celkové jiné pojetí výuky matematiky v humanitní třídě z hlediska formy i obsahu proti větvi přírodovědné.
- /9/ Prestiž gymnaziální matematiky by posílily vysoké školy přírodovědného a technického směru tím, že by u uchazečů o přijetí vyžadovaly povinnou maturitní zkoušku z matematiky.

Problémy současné i budoucí gymnaziální matematiky se bude zabývat připravovaná konference OS MPS JČMF /květen 1991/, kterou organizačně zajistí pobočka JČMF v Pardubicích.

RNDr. Josef Kubát,
předseda předmětové komise matematiky
pro gymnázia,
gymnázium Pardubice

Z činnosti OS didaktiků matematiky na SOŠ

OS didaktiků matematiky na SOŠ vznikla v červnu 1989. Jejím prvním pracovním úkolem bylo posouzení materiálu "Návrhy na směry úprav ZPD pro SOŠ", který byl předložen k diskusi v UN č. 22. S tímto dokumentem jsme vyslovili zásadní nesouhlas, naše stanovisko bylo předáno MŠMT ČR.

V prosinci 1989 jsme se obrátili na MŠMT s protestem proti administrativnímu zásahu bývalého MŠMT k zatajování názorů pedagogické veřejnosti a nabídli pomoc novému vedení MŠMT při řešení otázek týkajících se výuky matematiky na SOŠ.

V průběhu jarních měsíců roku 1990 se většina členů zapojila do práce skupin, které tvořily nové osnovy matematiky pro jednotlivé typy škol.

Na schůzce 16. 10.90 bylo dohodnuto svolat na jaro roku 1991 ve spolupráci s MŠMT a ÚÚVVP setkání učitelů, kteří se podíleli na tvorbě nových osnov. Na setkání se domluvíme na obsahu matematického učiva, které bude v budoucnu zařazeno pro jednotlivé skupiny oborů, a na tvorbě nových učebnic. Dále bylo projednáno, aby do poradních sborů pro jednotlivé typy škol byli zařazováni i učitelé matematicko-přírodovědných předmětů.

František Procházka, S. Chrudim,